

Ko je kuruza še na polju, je treba zavijati rokave, zavijati srp in delo gre kar hitro od rok...

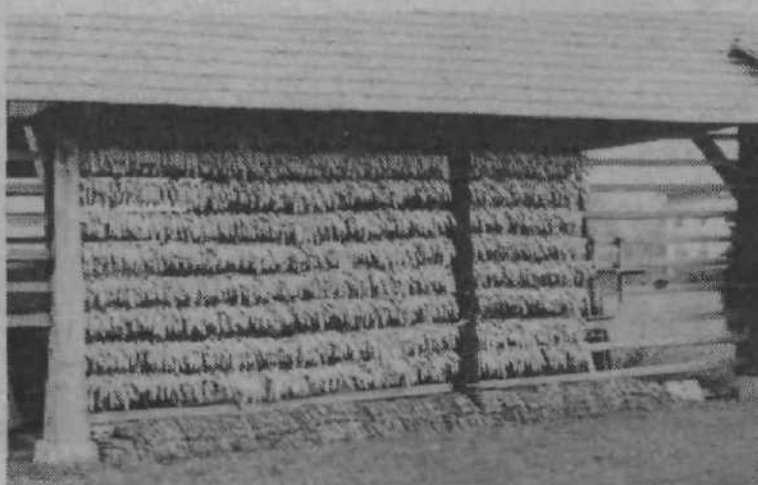

... In potem je na vrsti ličkanje, nekaj tako družabno, pa še danes prijetno opravilo. Hitre in spretno roke v trenutku oluščijo storž...

Kjer je doma vonj po hlevskem gnoju

Življenje na kmetiji! Dekleta beže s kmetij, mladi fantje še sem ter tja ostajajo, oboroženi z modernimi stroji. Zemlja zahteva delo dan in noč, ko je človek zdrav ali bolan, ena sama noč ali mrzlo jutro lahko uniči ves trud. Nehvaležen je kmečki kruh, čeprav je življenje na kmetiji na videz tako prijetno, tako zdravo. Brez ropota avtomobilov, svež, kmečki zrak z idiličnimi vonjavami.

Krave se oglašajo v ranem jutru, polje kliče, upognjeni hrbti se na poljih zravnavajo šele, ko zaide sonce, delo se konča pri živini. Vreme je bilo letos kmetom naklonjeno, zemlja je dala bogat pridelek, kot da se je hotela oddolžiti za svoje klavno lansko plačilo truda vseh obdelovalcev. Dovolj je zelja, krompirja in kuruze, živali ne bodo lačne, dovolj je pridelkov tudi za tiste Ljubljance, ki se jim ni žal zapeljati nekaj kilometrov iz mesta, se ustaviti pri tem ali onem kmetu in povprašati za posameznimi pridelki. Dol, Beričevo, Šentjakob, ljubljanski vrt, nas vabi.

... povezani storži so pripravljeni za v kozolec, kjer se sušijo in čaka na čas, ko se začne robkanje. Kuruza je pod streho.

Tudi zeljate glave terjajo precej dela, lepo zelene pa se na robu njive bleščijo v zahajajočem jesenskem soncu.

Sprehod po njivah okoli Dole končamo na kmetiji, ki od pridnih rok zahteva delo dan in noč. Letos je bila dobra letina, zato je dela še več.

ANKETA MED KMETOVALCI V DOLU

Ljubljancev ni na vas...

Letos je bila letina izredno dobra, meščani pa le poredko zaidejo na obrobje, kjer je dovolj poljskih pridelkov po sorazmerno nizkih cenah

Le kak streljaj iz Ljubljane je treba oditi, pa smo že sredi polj, v, za meščane, romantičnem, nostalgичnem okolju. Nekaterim vonj po senu in hlevskem gnoju še ugađa, pomeni jim že zdavnaj pozabljeno domačnost, drugi samo zavijajo nos in odbrle nazaj v betonski gozd stolpnih našega nič več zelenega mesta. Mi smo odšli v Dol, kjer smo nekaj kmetov zmotili med opravili, ki jim skorajda nismo vedeli imena. Beseda je tekla o letini, o delu na kmetijah, o usodi njihovih pridelkov...

FRANCI GREGORIN: »Zaposlen sem v JUB, popoldne pa poprimem za delo tudi na kmetiji. Zdajle pobiramo kuruze: kuruza na polju odsekamo, jo naložimo na voz, pripejemo domov in jo obtrgamo. Med kuruze namreč posadimo tudi fižol, ki tako dobro rodi. Kuruza potem ličkamo, obesimo, da se osuši, pozimi pa jo še robkamo. Pridelujemo tudi kolerabo, peso in korenje za prašiče. Letos je bilo dovolj krompirja: nasploh je bila dobra letina. Na kmetiji imam 2 kravi in nekaj prašičev, pa seveda kure. Imam tudi stroje, z zadrugo pa precej sodelujem, saj tam kupujem gnojila in semensko kuruza.«

PAVLINA RAHNE: »Zdaj je življenje na kmetiji veliko lepše, kot je bilo nekoč, saj imamo stroje, včasih pa smo morali prav vse delati z rokami. Seveda pa nekateri običaji zamirajo. Pri ličkanju kuruze se sicer še vedno zberejo mladi iz sosednjih hiš, in takrat, ko se delo zavleče pozno v noč, po koncu tudi zaplešejo. Družabno je bilo včasih tudi pri luščenju prosa, ki ga nič ne pridelujemo več, tudi ajde nimamo več. Na kmetiji delam vse, kar je treba, najraje pa krmim živino in molzem kravi.«

MAKS ZAJC: »Letos bom pridelal okrog 2 toni zelja – prodal ga bom Zeljarni v Tomačevem. Sama z ženo kmetije ne moreva obdelati; imava 7 hektarov zemlje, zato si priskrbliva v času glavnih kmečkih opravil pomoč. Letos je bila dobra letina, krompirja imamo dovolj, samo nihče ga noče kupiti. Po 4,50 dinarja ali še ceneje bi ga dal za kilogram, če bi prišli kupci. Zdaj bomo sejali pšenico, dela na kmetiji nikoli ne zmanjka. Problem pa je seveda danar, saj bom moral kupiti nov stroj, zamenjati starega, vendar ne vem, kako bo šlo.«

PETER SLADIČ: »Dela na kmetiji je vedno dovolj. V glavnem pridelujem krompir, kuruza in solato – to vse porabimo doma. Le sem ter tja prodam kakšno jajce, sicer pa za pridelke ni praktično nobenega povpraševanja. Tisti, ki imajo prevoz, odpeljejo pridelke na trg, sam imam le kolo, pa še izpita za avto nimam. Sicer pa bi odpeljal na trg, saj kakšen dinar prav pride. Kupiti mislim prašiča ali dva, imam tudi konja in okrog 30 kur, kmetija pa je velika 4 hektare. Prav zdaj pospravljam kuruza, ki je tako kot drugi pridelki letos lepo uspela.«

JOŽE HRIBAR: »Na kmetiji pomagam le, kadar je treba, sicer pa sem po poklicu gozdar. V gozdu je v tem času zares prijetno, dovolj je gob, letos je izredno veliko kostanja in to dobrega, tako da ljudje kar precej zahajajo v gozd. Ljudje zdaj končujejo opravila na polju in že povprašujejo po odkazilu za posek lesa – čež mesec dni se bo namreč začela sečnja, ki bo trajala do februarja. Moja naloga so tudi gojilna dela – v gozdovih tod naokoli uspevata predvsem borovec in kostanj, živali pa je v tem gozdu vse manj: sem ter tja kakšna srna, više v hribu pa se pojavi tudi prašič.«

PAVLE ŠIMENC: »Imam precej veliko kmetijo, obdelujem pa jo z najmodernejšimi stroji, saj sva sama z mamo in tako ne bi zmogla vsega dela. S še petimi kmeti sem v strojni skupnosti, v kateri imamo nekaj skupnih strojev in tudi drug drugemu pomagamo pri opravilih. Imam 12 glav živine, kar je za 'čistega' kmeta nerentabilno – moral bi jih imeti vsaj dvajset. Žal je hlev premajhen. Ne morem reči, da sem zadovoljen, ker sem kmet, saj je pokojninsko zavarovanje nizko, neugodno nisem zavarovan, zboleti pa ob delu na polju in pri živini sploh ne smem – socialne razmere kmetov res niso najboljše.«